

Asia: VN/23778/2022

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen materiaaliselosteesta

1. Asetuksen yleinen palaute

a. Onko asetuksessa kuvattu materiaaliselosteen laadinnan menetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

Kohta/osio, joka ei ole selkeä ja ymmärrettävä [Menetelmä ei ole selkeä. Tässä vaiheessa materiaaliselosteesta jää paljon epäselvää, koska esimerkkejä materiaaliselosteesta ei ole olemassa, sitä ei ole mitenkään testattu eikä tiedossa ole, millä työkaluilla sellaisen voisi tuottaa. Myös ”suunnittelumallin” ja ”toteumamallin”, joiden tietoihin materiaaliluettelon on määrä perustua, määrittely on kesken ja epämääräinen. On vielä vaikea arvioida, miten suuri lisätyö suunnitteluun tästä aiheutuu ja olisiko materiaaliselosteesta jotain hyötyä vai pelkkää lisätyötä. Useammassa kohdassa jää mietityttämään, onko vaaditunlaista tietoa tuotteista ja materiaaleista laajasti saatavissa. Toisaalta viitataan kansalliseen päästötietokantaan. Jos materiaaliselosteet olisivat vain erilaisia koosteita kansallisen tietokannan keskimääräisistä tiedoista, edustaako se riittävällä tarkkuudella erilaisia rakennuksia ja niiden materiaalisältöä.]

b. Onko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta sen avulla saadaan käsitys rakennusten materiaalivirroista Suomessa?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [En osaa sanoa. Vähintään yhtä kiinnostavaa ja käyttökelpoista tietoa kuin se, että joku osa on uudelleenkäytetty tuote, olisi tulevaisuutta ajatellen se, että jokin osa on suunniteltu purettavaksi ja uudelleenkäytettäväksi.]

c. Onko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

Kyllä

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

En osaa sanoa

e. Muita yleisiä kommentteja:

-

2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

1 § Rakennuksen materiaaliseloste

Bulkkimateriaalilistaus voi auttaa konkretisoimaan rakentamisen materiaalivirtoja, mutta on hyödynnettävissä rakennusosien uudelleenkäyttöä ja hyödyntämistä varten ehdotetussa muodossa huonosti. Rakennuksen käyttöön ja ylläpitoon materiaalilistauksella on hyvin vähän hyödyntämismahdollisuuksia.

2 § Materiaaliselosteen laadinta ja päivittäminen

Selosteen laadinnasta tarvittaisiin ilman muuta esimerkki, miten, millä työkalulla ja mistä aineksista materiaaliseloste tietomallien pohjalta syntyy.

Pykälässä ehdotetaan materiaaliselosteen tarkastamista työmaalla ja kirjaamista tarkastusasiakirjaan. Jos materiaaliseloste on materiaalien yhteenlaskettu summa, kuten esityksestä nyt voisi käsittää, yksistään sen perusteella ratkaisujen todentaminen työmaalla vaikuttaa jopa mahdottomalta. Oli luettelo minkälainen tahansa, tästä syntyisi joka tapauksessa uutta koordinaatiotyötä suunnittelun, hiilijalanjäljen arvioinnin ja työmaan välille.

3 § Rakennusosat

Rakennuspaikan puiden listaaminen rakennuksen materiaaliluettelossa tuntuu hieman erilliseltä yllättävältä vaatimukselta. Ehkä ne voisi eriyttää omaksi luettelokseen, jos esim halutaan mahdollistaa hoito-ohjeiden tmv liittäminen tai hiilinielun/-varaston laskentaa puiden listaamisella.

Ehdotamme, että vaihdettavia materiaaleja ei arvioitaisi etukäteen (listattaisi ja yhteenlaskettaisi materiaaliluettelossa moninkertaisesti), koska rakennuksessa on kuitenkin vain yhdet materiaalit kerrallaan. Oletus rakennusosien korvaamisesta samoilla voi olla myös virheellinen. Tarvittaessa vaihdettavat osat tulisi päivittää, kun vaihdot tehdään.

” Rakennusosia koskevien tietojen tarkkuuden on perustuttava joko rakennuksen suunnitelmiin tai kansallisen päästötietokannan tyypillisiä rakennuksia kuvaaviin määrätietoihin.” Tätä lausetta tulee tarkentaa tai selittää lisää. Mitä tarkoitetaan tietojen tarkkuudella? Tiedot perustuvat, vai tietojen tarkkuus perustuu? Sisältääkö tai tuleeko kansallinen päästötietokanta sisältämään myös materiaalien määrätietoa?

4 § Rakennusosien sisältämät materiaalit

Koko rakennuksen yhteenlaskettu materiaolimäärä palvelee lähinnä tilastointia, mutta ei vaikuta hyödylliseltä tai käytännölliseltä muuhun tarkoitukseen. Jotta tieto palvelisi edes kierrätystä ja uudelleenkäyttöä, tieto pitäisi olla ositettu ja linkitetty jollain tavalla rakennusosiin.

Esitetty luokka 7 ”lämmöneristemateriaalit” vaikuttaa kummalliselta materiaalilta. Se voisi sisältää ainakin luonnonkuitumateriaaleja, mineraalimateriaaleja ja muoveja. Miksi nämä luokiteltaisiin samaan luokkaan?

”Jos rakennusosa sisältää useampia materiaaleja, on materiaaliselosteen sisällettävä tieto niistä kaikista.” Tämä kuulostaa loogiselta vaatimukselta, mutta todellisuudessa valmiista tuotteista, jotka koostuvat useista materiaaleista (esim ikkuna) ei välttämättä ole valmiiksi saatavilla tietoa eri materiaalien määrästä, vaan sitä jouduttaisiin työläästi erikseen arvioimaan.

Ehdotamme, että vaihdettavia materiaaleja ei sisällytetä materiaaliselosteeseen etukäteen, vaan ne päivitetään, kun vaihdot tehdään.

5 § Materiaalien alkuperä

Tuotteen EPD oletettavasti sisältää tämän tiedon, mutta entä tuotteet, joilla ei ole EPD:tä?

Herää myös erilaisia muita kysymyksiä kuten, onko 30% uusioainesta sisältävä tuote sekä materiaalia x että kierrätysmateriaalia? Vai ainoastaan kokonaisuudessaan kierrätysmateriaalia olevat tuotteet merkitään kierrätysmateriaaliksi?

Mikään materiaali/tuote ei kokonaisuudessaan ole vaarallista ainetta. Vaarallisia aineita ja niiden osuuksia voidaan listata vain siltä osin kuin ne on tuotetiedon mukana saatavissa.

6 § Materiaaliselosteen tietojen ilmoittaminen

Esimerkkitaulukko pitänee ymmärtää vain symbolisena esimerkkinä eikä varsinaisena materiaaliselosteen konkreettisenä esimerkkinä, koska esitetyn kaltainen peräkkäinen listaus ei vaikuta järkevältä ja ymmärrettävältä, vaan materiaaleilla pitäisi olla joku yhteys rakennusosiin.

Rekola Mirikka
Senaatti-kiinteistöt